

AVLSNYTT

AVLSNYTT utgis av Norsvin SA

| Desember 2020

*Vi ønsker dere
en riktig god jul og
et godt nytt år!*

Avlsnytt jul 2020

Et spesielt år er snart omme, et år hvor hensynet til pandemien Covid-19 har hatt stor innvirkning på hverdagen vår og hvordan vi lever livene våre. Og i skrivende stund ser det ut til at situasjonen med de restriksjonene det innebærer, dessverre ser ut til å vare en god stund framover også!

Vi som jobber i svinenæringa er tross alt heldige når det gjelder jobb og arbeidsliv. I disse tider er det jo en stor fordel å ha arbeidsplassen sin på gården uten å måtte utsette seg for altfor stort smittepress. I tillegg opplever næringa oppgangstider, selv om dette jo til dels skyldes det samme viruset, som legger restriksjoner på nordmenns svenskehandel. Det er lenge siden det har vært så stor etterspørsel etter norsk svinekjøtt og nå produseres det altså for lite svinekjøtt til å forsyne norske forbrukere! Med stadig økende bevissthet rundt hvor maten kommer fra, har vi stor tro på at forbrukerne også framover vil foretrekke norskproduserte matvarer og håper på vedvarende gode tider for norske svineprodusenter!

Dessverre har det blitt lite fysiske møter med dere i år. Det beklager vi, og håper at det utover i 2021 gis muligheter til igjen å møtes på ulike arrangementer. Enn så lenge får vi satse på jevnlig digitale treff, via Teams. Vi har hatt flere slike møter med

foredling i året som har gått og fra nå i desember har vi startet opp med tilsvarende Teamsmøter med formeringsbesetningene, i første omgang for å ha opplæring i bruk av Breedingweb.

Norsvin er svært fornøyd med avlsframgangen både for landsvin og duroc. Det er god fart på alle viktige egenskaper, noe som også årsrapporten om avlsframgang fra Topigs Norsvin viser. Rapporten viser at Norsvin sine to raser har størst framgang av de rasene/linjene som inngår i Topigs Norsvin sin produktportefølje. Dette er et resultat av svært godt arbeid i alle ledd innen svineavl gjennom mange år. Et arbeid tuftet på stort engasjement og faglig dyktighet!

Vi ønsker dere en riktig god jul og godt nytt år 2021!

Utvikling av avlsbesetningssystemet

I tråd med innføring av nye teknologier og kunnskap til bruk i avlsarbeidet er det viktig med evaluering og optimalisering av Norsvins avlsmodell. Det er viktig av flere årsaker. Først og fremst for å sikre at vi har en avlsmodell som bidrar til størst mulig avlsframgang. For det andre at modellen gir rom for å ta inn nye teknologier og kunnskap på en effektiv og faglig god måte med rask effekt. En viktig del av avlsmodellen er avlspopulasjonene, størrelse på avlspopulasjonene, hvordan vi på en best mulig måte kan sikre oss tilgang på gode fenotypedata på en rasjonell og effektiv måte, og ikke minst hvordan vi kan sikre og utvikle avlsbesetningsystemet. At det er faglig og økonomisk interessant å være avlsbesetning er en viktig del av dette. De siste års utvikling, med blant annet økt bruk av genotypedata, gir oss nye muligheter til å tenke nytt i forhold til struktur som krav til antall renavlskull, krav til framføringskapasitet som følge av preseleksjon og bruk av data fra bruksbesetninger osv.

Norsvin ønsker derfor å utrede mulig modell for å kunne utvikle foredlingsbesetningsystemet for landsvin samt bidra til måloppnåelse med SPF. Modellen går blant utpå å kombinere foredlings- og formeringsstatus i samme besetning. Modellen er ikke ny, men med de nevnte endrede forutsetninger gjør at vi ønsker å utrede denne modellen nærmere. Styret i Norsvin er positiv til dette og har fremmet et mandat som beskriver ulike områder som vi ønsker å få utredet nærmere.

Ett av de viktigste områdene som skal utredes er hvordan en åpning for flere kombibesetninger, eventuelt helt frislipp, vil påvirke den årlige avlsframgangen på landsvin. Et annet område som skal utredes er hvordan denne modellen vil påvirke livdyrflyten i norsk svineproduksjon og hvilket inntjeningspotensial som ligger i det.

Planen er at denne utredningen skal være ferdig innen utgangen av 2. kvartal 2021, og vil deretter bli behandlet i Norsvins styre.

Til slutt vil jeg takke dere alle for flott innsats i året som nå ebber ut, med ønske om ei fredfull jul og et godt nyttår!

Beste hilsen
Olav

Endringer i avlsmålet

Vi planlegger en oppdatering av avlsmålet fredag 29. januar. Den viktigste endringen er at vi endelig tar i bruk avlsverdier fra atlagsegenskapene (slakteprosent og prosent av ulike stykningsdeler), dette gjelder både landsvin og duroc. I tillegg blir nå også slaktegrisdødelighet inkludert som egenskap i avlsmålet for begge raser. En annen ny egenskap som vi også får avlsverdier for hos landsvin, er børframfall. Dette er en viktig egenskap knyttet til holdbarhet på purkene. I tillegg til å inkludere nye egenskaper gjør vi også noen justeringer på vektlegging av eksisterende egenskaper for å sikre at avlsframgangen for disse egenskapene blir som ønsket. I sum blir endringene såpass store at vi forventer en god del omrangering av dyr. Det vil derfor være en fordel å utsette seleksjon i den grad det er mulig. I midten av januar vil komme tilbake med mer konkrete opplysninger om de kommende endringene.

Tilsyn med velferd hos gris 2021/2

I januar starter Mattilsynet sin tilsynskampanje mht velferd hos gris. Den vil foregå fram til juni 2022. Om lag 600 tilfeldig uttrukne besetninger vil bli besøkt. Hovedpunktene i tilsynskampanjen vil være:

- Bruk av strø, rotmateriale og redebyggingsmateriale
- Behandling av syke og skadde dyr, samt bruk av sykebinger
- Avliving av dyr på gården

Vi minner om at alle dyr skal avlives med avblødning, også spedgriser. Det er kun ved bruk av fritt prosjektil (f.eks. hagle) rettet mot hodet/hjernen og bruk av såkalt ryggmargstøter at avblødning ikke er påkrevd.

[Klikk her for Mattilsynets veileder om bruk av rotmateriale.](#)

Mattilsynet har laget veiledere til tilsynsprosjektet, men de er ikke ferdige enda. Disse vil bli publisert både på Mattilsynets og Norsvins hjemmesider.

[Klikk her for å komme til Mattilsynets hjemmesider for tilsynsprosjektet.](#)

Vi forventer at avlsbesetningene står fram som gode eksempler på god dyrevelferd.

Husk å melde fra om status som avlsbesetning til Landbruksdirektoratet!

Vi minner om alle avlsbesetninger må melde fra om sin status til landbruksdirektoratet! Dette er viktig i forhold til uttrangering av antall avlspurker. Avtalen om hhv. foredlings- eller formeringsbesetning må legges ved skjemaet.

[**Gå inn på Landbruksdirektoratets hjemmesider for mer informasjon: Klikk her.**](#)

[**Klikk her for Informasjon om søknad om midlertidig konsesjon.**](#)

[**Søknadsskjemaer finner dere her.**](#)

Status SPF

Følgende foredlingsbesetninger har SPF status per i dag:

Landsvin foredling: Amundsen Eng, Enger, Gropen, Sandvik, Bratland, Bjorland, Silde, Håheim, Solberg og Valskrå

Duroc foredling: Suleng, Himberg, Skoglund, Erikstein og Jule

Teams- og ERFA-møter 2021

Vi har så vidt startet opp med Teamsmøter med formeringsbesetningene og dette vil vi fortsette med utover vinteren og våren. Hovedfokus vil være å drive opplæring i Breedingweb, men her er det rom for å ta opp andre aktuelle saker også. På det første møtet var det god oppslutning, 16 formeringsbesetninger deltok!

Vi fortsetter også med Teamsmøter med foredlingsbesetningene. Vi har etter hvert hatt noen møter hvor Breedingweb har vært tema. Slik vil det være framover også siden det stadig kommer

til nye rapporter til som gir muligheter for å få ut mer besetningsdata. Det vil imidlertid også være aktuelt ha andre tema på dagsorden på disse møtene. Kom gjerne med innspill!

Vi planlegger for ERFA-møter for foredlingsbesetningene i vinter. Noen av disse vil muligens bli fysiske møter, men dette må vi vurdere fortløpende ut fra smittestatus i regionene og retningslinjer fra myndighetene.

Overgang Avlsweb/Breedingweb

Etter hvert som dere går over til å bruke Breedingweb vil dere kunne oppleve at det kan ligge gamle purker i rangeringslista på Breedingweb som skulle vært meldt ut. Gi beskjed til Tove om dere oppdager slike purker, så skal vi sørge for at de blir fjernet!

Inntransport av råner til test i julen

Det blir noen endringer i inntransporten av råner til Norsvin Delta denne julen:

Uke 52 (21.-25. desember): Rånene som skal leveres til test blir hentet en dag tidligere enn vanlig.

Uke 53 (28. desember -1. januar): Henting av råner foregår som normalt.

Mandag 21. desember kjøres det inn fra Vestfold. Dyr fra Rogaland er også med på den ruta. (Dette er de som vanligvis sender dyr tirsdag i partallsuker)

Onsdag 23. desember kjøres det inn dyr fra Trøndelag, Skjåk og Gudbrandsdalen. (Disse sender dyr vanligvis på torsdag i partallsuker).

Påmeldingsfristen for dyr som leveres i uke 52 er søndag 20. desember kl. 15.00, altså en dag tidligere enn normalt.

Siden 2020 har 53 uker vil det bli et bytte på partall- og oddetallsuker for de som leverer hver 14. dag. De som nå leverer i partallsuker vil fra 2021 levere i oddetallsuker, og motsatt.

Sjåførene vil også sende ut en SMS til de det gjelder.